

ARABAKO LANDA INGURUNEKO 14-30 URTEKO GAZTEEN EGOERAREN DIAGNOSTIKOA

2025EKO AZAROA

AURKIBIDEA

Sarrera	3
Lurrikara proiektua eta gauzatutako ekintzak	4
Diagnostikoaren metodologia	5
Genero ikuspegia eta aniztasuna	8
Diagnostikoaren mugak	8
Esparru teorikoa.....	9
Diagnostikoaren emaitza nagusiak	11
1. Guneak	12
2. Garraioa	17
3. Parte hartzea	21
4. Etxebizitza	23
5. Enplegua eta ekintzaitza	26
6. Emantzipaziorako prestakuntza	28
Ondorioak eta gomendioak	30
Bibliografia	32
Eranskinak.....	32

Sarrera

Txosten honek Arabako kuadriletako edo landaguneetako gazteen egoeraren diagnostikoa jasotzen du¹. 2024. urtean, diagnostikoaren lehen fase bat egin zen. Bertan, inkesta ugari egin zitzaizkien lurraldeko gazteei, eta gazteriarekin lotutako arloetan (kultura, kirolak, euskara...) lan egiten duten teknikariek eta profesionaliek hitz egin zen.

Diagnostiko hori eguneratzeko, lortutako emaitzak berrikusi dira aurten, eta lehen fasean parte hartu zuten teknikariek kontrastatu dira. Gainera, inkesta, elkarrizketa eta talde fokal berriak egin dira gazteekin, ikuspegi adierazgarriagoa lortzen saiatzeko. Lan hori 2025eko martxotik irailera bitartean egin da, eta denbora eta aukera mugatuak izan ditu.

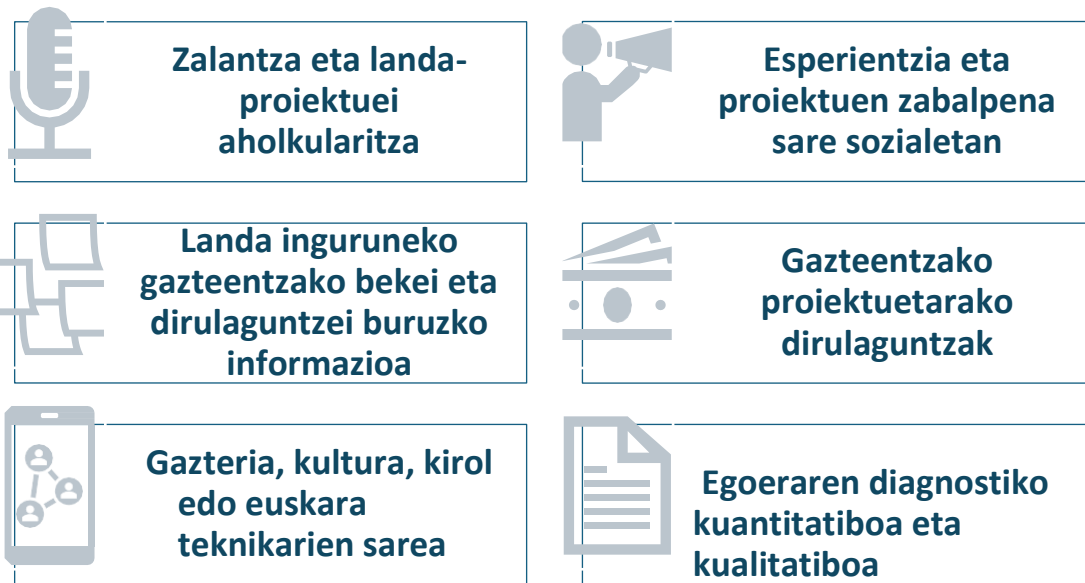
Diagnostiko horren emaitzak egindako landa lanetik —inkestak, elkarrizketak eta tailerrak— abiatuta soilik eraikitzen dira, eta horrek analisi objektiboa bermatzen du. **Bildutako guztia parte hartzaileek beraiek adierazitakotik dator.** Ondorioen eta gomendioen azken atalean baino ez da gehitu irakurketa interpretatzaileagoa, hausnarketa gisa planteatua, emaitza objektiboak osatzen dituen hura aldatu gabe.

¹ Diagnostiko honetan parte hartu duten koadrilak edo landaguneak hauek dira: Añana, Aiara, Gorbeialdea, Mendialdea, Arabako Lautada, Arabako Errioxa eta Trebiñuko Konderria.

Lurrikara proiektua eta gauzatutako ekintzak

Diagnostiko hau eguneratzeaz gain, **Lurrikarak hainbat ekintza** egin ditu Arabako herrietako gazteen emantzipazioa eta partaidetza sustatzeko, aukera berdintasuneko irizpideekin. Gazteriaren Foru Erakundeak bultzatutako programa hau **Gasteiztik kanpo bizi diren Arabako 14 eta 30 urte bitarteko** pertsoneri zuzenduta dago:

1. irudia: Gauzatutako ekintzak

Geuk egina.

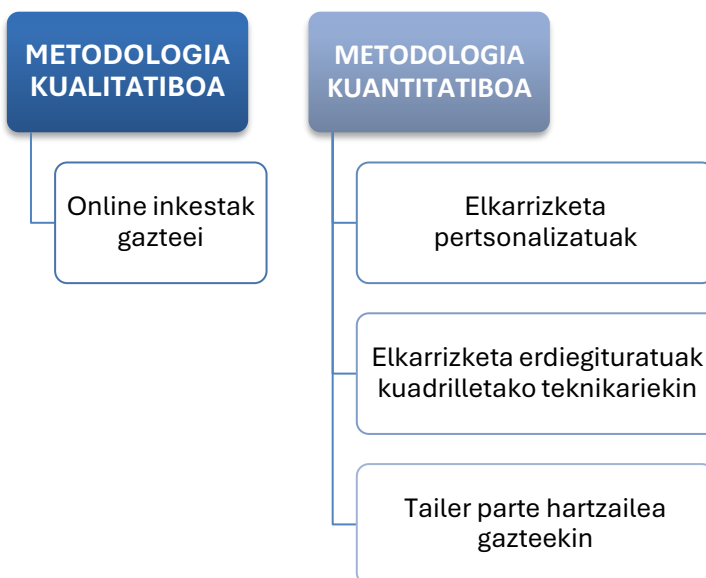

@lurrikaraba sare sozialetarako egindako bideoak

Diagnostikoaren metodologia

Diagnostiko hau egiteko metodologia kuantitatiboa eta kualitatiboa uztartu dira. Horrekin, Arabako gazteen egoera islatzen duten zenbakizko datuak ez ezik, haien iritziak, esperientziak, usteak eta interesak ere bildu dira.

2. irudia: Diagnostikoan erabilitako metodologia

Geuk egina.

Tailer parte hartzailea, 2025eko ekainaren 18an egina, bi gazterekin kuadrillako

2024/2025 landa lanean parte hartu duten teknikariak

1. taula: Landa lanean parte hartu duten teknikariak

Lurraldea	Herria	Eragilea	Tresna	2024	2025
AÑANA	Iruña Oka	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Armiñon, Lantaron, Añana eta Zanbrana	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Kuartango eta Berantevilla	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Erriberabeitia, Erriberagoitia, Iruña Oka	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Gaubea	Liburutegia eta Kultura	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Añanako LGE			Elkarrizketa erdiegituratua	Bai
AIARALDEA	Laudio	Gazterriako teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Ez	Bai
	Aiara	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Arespalditza	Animazio soziokulturaleko teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Amurrio	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Ez
	Amurrio	Parte hartze teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Ez
	Artziniega	Alkatea	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Ez
	Aiara	Euskara teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Ez
	Aiaraldea Ekintzen Faktoria	Kultura arduraduna	Elkarrizketa erdiegituratua	Ez	Bai
	Zabaiako LGE			Elkarrizketa erdiegituratua	Ez
GORBEIALDEA	Aramaio eta Arratzua-Ubarrundia	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Legutio	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Zuia	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Urkabustaiz eta Zigoitia	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Ez
	Mairuelegorretako LGE			Elkarrizketa erdiegituratua	Ez
ARABAKO LAUTADA	Dulantzi	Gazteria eta kirol teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Agurain eta Asparrena	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Burgelu, Barrundia, Iruraiz-Gauna, Donemiliaga, Zalduondo.	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Dulantzi, Asparrena eta Agurain	Prebentzio teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Lautadako LGE			Elkarrizketa erdiegituratua	Ez
MENDIALDEA	Mendialdea	Kirol, kultura eta gazteria teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
	Izkiko LGE			Elkarrizketa erdiegituratua	Bai
ARABAKO ERRIOXA	Arabako Errioxa	Kultura teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Ez
	Laguardia	Alkatea	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Ez
	Arabako Errioxa	Arabako Nekazarien Elkartea	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Ez
	Arabako Errioxa LGE			Elkarrizketa erdiegituratua	Ez
TREBIÑUKO KONDERRIKO MUGA	Trebiñuko Konderria	Kultura, kirol, gazteria eta turismo teknikaria	Elkarrizketa erdiegituratua	Bai	Bai
PARTE HARTZAILEAK URTEKO				26	24

Geuk egina.

2024/2025 landa lanean parte hartu duten gazteak

2. taula: Inkesten unibertsoa eta lagin errorea

Unibertsoa	Arabako kuadriletako 14 eta 30 urte bitarteko pertsonak
Inkesta kopurua	393 (14-17 urteko 245) (18-30 urteko 148)
Lagin errorea	± % 4,7 (konfiantza maila: % 95,5 eta p=q=0,5)

Geuk egina.

3. taula: Landa lan KUANTITATIBOAN parte hartu duten gazteak

LURRALDEA	TRESNA	14-17	18-30
AIARAKO KUADRILLA	Online inkesta	3	16
	AÑANA	5	27
GORBEIALDEA	Online inkesta	12	14
ARABAKO LAUTADA	Online inkesta	8	24
MENDIALDEA	Online inkesta	57	37
ARABAKO ERRIOXA	Online inkesta	156	15
TREBIÑUKO KONDERRIA	Online inkesta	4	15
GUZTIRA		245	148

Geuk egina.

4. taula: Landa lan KUALITATIBOAN parte hartu duten gazteak

LURRALDEA	TRESNA	EMAKUMEAK	GIZONAK
AIARAKO KUADRILLA	Elkarrizketa erdiegituratu	2	1
	Tailer parte hartzailea	1	1
AÑANA	Elkarrizketa erdiegituratu	0	1
	Tailer parte hartzailea	0	0
GORBEIALDEA	Elkarrizketa erdiegituratu	2	0
	Tailer parte hartzailea	1	1
ARABAKO LAUTADA	Elkarrizketa erdiegituratu	1	1
	Tailer parte hartzailea	0	0
MENDIALDEA	Elkarrizketa erdiegituratu	1	2
	Tailer parte hartzailea	1	1
ARABAKO ERRIOXA	Elkarrizketa erdiegituratu	0	2
	Tailer parte hartzailea	1	1
TREBIÑUKO KONDERRIA	Elkarrizketa erdiegituratu	1	0
	Tailer parte hartzailea	1	1
GUZTIRA		12	12

Geuk egina.

Genero ikuspegia eta aniztasuna

Diagnostiko hau egitean, genero ikuspegia zeharka txertatu da. Landa lanaren alderdi kuantitatiboan zein kualitatiboan, helburua emaitzek emakume eta gizon gazteen esperientzien, iritzien eta interesen aniztasuna islatzea izan da.

Horrek generoen arteko balizko desberdintasunak identifikatzea ahalbidetu du, eta ikerketaren ondorioek Arabako herrietako gazteen errealitatearen ikuspegi osatuagoa eta orekatuagoa emango dutela bermatzen du. Era berean, herrietako kultura eta gizarte aniztasuna kontuan hartu da, azterketak Arabako gazteen ikuspegi osatuagoa eta adierazgarriagoa eskaintzen duela bermatzeko.

Diagnostikoaren mugak

- Behin baino gehiagotan saiatu arren, ez zen lortu Arabako Errioxako eskualdeko udal teknikariek harremanetan jartzea.
- Ez zen lortu Añanako kuadrillako eta Arabako Lautadako bi pertsonak parte hartzea tailer parte hartzailean, eta horrek mugatu du kuadrilla horien adierazgarritasuna analisiaren barruan.
- Landa lanaren bi urteetan 393 inkesta jaso dira guztira; hala ere, erantzundako inkesten banaketa desberdina izan da kuadrillen artean, batzuetan beste batzuetan baino askoz gehiago bildu baitziren. Horregatik, emaitzek ez dituzte zuzen islatzen gazte guztiak.
- Elkarrizketa pertsonalizatuak eta kuadrilletako gazteekin tailer parte hartzailea egin arren, eta ondorio kualitatibo garrantzitsuak lortu arren, emaitzak hurbilketa partzial gisa ulertu behar dira, **Arabako herrien errealitatea oso zabala eta anitza baita.**

Esparru teorikoa

Gazteen parte hartzea eta emantzipazioa fenomeno konplexuak dira, eta egiturazko prozesuek baldintzatzen dituzte, hala nola lan prekarietatea, etxebizitza lortzeko zailtasunak eta bizi ereduetan izandako aldaketak. Esparru teoriko labur honek kontzeptu horiek aztertzen ditu, Arabako landa guneko gazteen egoeraren analisia eta diagnostikoa testuinguruan jartzeko.

Komunitatea, kide izatea eta parte hartzea

Gazteen parte hartzea euren eguneroko bizitzan eragina duten prozesu sozial, kultural, politiko edo ekonomikoetan modu aktiboan inplikatzeko da (Duarte, 2013).

Zentzu horretan, komunitate bateko kide izatea leku batean bizitzea ez ezik, nor bere burua leku horretan islatuta ikustea eta proiektu komun baten parte sentitzea ere bada (Jaraba, 2020). Kultura, kirol edo elkarte jardueretan parte hartzeak lotura hori indartzen du, eta, alderantziz, erabakitzeko edo onartua izateko gunerik ez izateak kide izatearen zentzua ahultzen du. Gainera, parte hartzea ez da egitura instituzionaletara mugatu behar; eremu informal, digital edo autogestionatueta adieraz daiteke, betiere gazteek erabakitzeko benetako gaitasuna badute.

Ikerketek unean uneko proiektu gehiegi izateak eta epe luzerako prozesurik ez izateak gazteen parte hartzearen eragin eraldatzailea mugatzen dutela diote. Hori aldatzeko, beharrezkoa da landa komunitateek gun horizontalak bultzatzea, gazteek benetako protagonismoa izan dezaten eta beren autonomia errespetatu dadin. Estrategiarik eraginkorrenak gazteekin, gazteek eta gazteen artean garatutakoak dira, eta ez bakarrik haientzat garatutakoak (Duarte, 2013).

Enplegua, prestakuntza eta etxebizitza

Enplegu duina eta etxebizitza merkea lortzea ezinbesteko baldintzak dira gazteen emantzipaziorako. Araban, gazteen (16-29 urte) langabezia tasa % 14,2koa zen 2023an (Gazteen Euskal Behatokia, 2024), eta ehuneko hori nahiko txikia da Europako beste lurralde batzuekin alderatuta. Hala ere, lan prekarietateak egiturazko oztopo izaten jarraitzen du: aldi baterako kontratuek eta egonkortasun zailtasunek independentzia ekonomikoa mugatzen dute.

Gazteen Euskal Behatokiaren "*Aurrera Begira 2024*" txostenean jasotako datuen arabera, etxebizitza da euskal gazteen kezka nagusia. Emantzipatzeko batez besteko adina 29,7 urtera atzeratu da Euskadin,

Landaguneetan, arazoa larriagotu egiten da eskaintza eskasagatik, turismo eremuetako espekulazioagatik eta alokairu kultura urriagatik, eta horrek murriztu egiten ditu herrietan gazteak finkatzeko aukerak (Camarero, et al., 2009).

Hau ere "*Aurrera Begira 2024*" azterlanetik lortua, emantzipazio etena izateko itxaropena (emantzipatu nahi baina gertagarritzat ikusten ez duten gazteak, edo etxera itzultzeko beldur direnak) % 45ekoa da Araban, EAeko batez bestekoa (% 44) baino zertxobait handiagoa (Gazteen Euskal Behatokia, 2024). Hala ere, Gasteiz eta Arabako herrien arteko errealitatea, etxebizitzaren eta gazteen itxaropenen inguruan, beste dimentsio batekoa da.

Zerbitzuak, arrakala digitala eta online parte hartzea

Landa inguruneko gazteen emantzipazioaren beste baldintzatzaile bat oinarrizko zerbitzuen eskuragarritasuna da (osasuna, hezkuntza, garraioa). Biztanleriaren sakabanaketak eta dentsitate txikiak zaila egiten dute hirikoaren pareko estaldura bermatzea, eta horrek desberdintasuna sortzen du baliabideak eta aukerak eskuratzeko orduan (Camarero, et al., 2009).

Internetarako sarbidea orokortu egin den arren, landagune batzuetan oraindik ere konektagarritasun gabeziak daude, eta horrek parte hartze digitala mugatzen du. Dimentsio hori gero eta garrantzitsuagoa da, sare sozialak eta online plataformak gazteek iritziak adierazteko, kausak sustatzeko eta kolektiboki antolatzekeo gune bihurtu baitira (Pizzi, Pecourt, & Rius-Ulldemolins, 2023).

Erronka, beraz, parte hartze digitala bizitza komunitarioan txertatzea da, gazteen ahotsa zabaltzeko, lurraldeak konektatzeko eta aurrez aurreko guneak osatuko dituzten ahalduntze modu berriak sortzeko duen ahalmena baliatuz.

Gazteen aniztasuna eta inklusioa

Landa inguruneko gazteak askotarikoak eta heterogeneoak dira. Eragile batzuek, hala nola generoak, jatorriak, egoera ekonomikoak, sexu orientazioak eta gaitasunak parte hartzeko eta emantzipatzeko aukerak baldintzatzen dituzte. Zatiketa eta bazterketa saihesteko, beharrezkoa da aniztasun hori kontuan hartzen duten eta gizarte batasuna indartzen duten gune inklusiboak sustatzea (Camarero, et al., 2009).

Laburbilduz, egiturazko faktoreek – enplegua, etxebizitza, zerbitzuak – eta gizarte dinamikek – generoa, kidesun-sentipena, parte hartze digitala – arabako landa eremuko gazteen emantzipazioa eta partaidetza baldintzatzen dute, eta eragile horiek gazteen aukerak erraztu edo mugatu ditzakete.

Diagnostikoaren emaitza nagusiak

Jarraian, diagnostikoaren ondorio nagusiak aurkeztuko dira, inkestetan, elkarrizketa pertsonalizatuetan eta gazteekin egindako tailer parte hartzailean, gazteria, kultura, euskara edo kirol teknikariek, LGEko teknikariek eta landa lanean parte hartu duten Euskadiko beste emantzipazio eragile batzuekin egindako bileretan lortutako informazioaren azterketan lortutakoak, honako atal hauetan antolatuta:

- **Guneak**
- **Garraioa**
- **Parte hartzea**
- **Etxebizitza**
- **Lana eta ekintzailletza**
- **Emantzipaziorako prestakuntza**

1. Guneak

Guneen eremua gai oso eztabaidatua eta gazteentzat oso interesgarria da, beraz, diagnostiko honetan kontuan hartu den ardatzetako bat izan da. Inkestetan, elkarrizketetan eta tailerretan hainbat gai landu dira honen inguruan, hala nola dinamizatutako edo dinamizatu gabeko guneak, gazteei zehazki zuzendutako guneak, edo ikasi edo lan egiteko lekuen eskuragarritasuna.

5. taula: Gazteentzako gune dinamizatuak

Profesional batek dinamizatutako gune gehiagoren falta sumatzen duzu, bertan gazteak elkartu ahal izateko?			
Adina	Bai	Ez	Guztira
14-17 urte	% 62	% 38	% 100
18-23 urte	% 74	% 26	% 100
23-30 urte	% 67	% 33,3	% 100

Iturria: Arabako landa ingurunekeo gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

6. taula: Gune motak herrietan

Esakunea	Desados	Ez ados ez desados	Ados	Guztira
Nire herrian edo eskualdean gazteentzako nahikoa gune daude (gaztetxeak, gaztelekuak...) eta erabiltzen ditugu.	% 67,7	% 18,6	% 13,6	% 100
Nire herrian edo eskualdean nahikoa gune daude herriko jendearentzat (gizarte etxeak, txokoak) eta erabiltzen ditugu.	% 54,2	% 27,1	% 18,6	% 100
Nire herrian edo eskualdean nahiko gune daude urrunetik ikasteko/lan egiteko (internet duten liburutegiak, coworkinga...).	% 47,5	% 30,5	% 22	% 100

Iturria: Arabako landa ingurunekeo gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

Landa ingurunekeo guneei oso lotuta, gazteek kultura edo kirol jardueri buruz duten iritzia ere jaso da. Izan ere, kasu askotan, gune horietan gertatzen dira:

7. taula: Jarduerak herrietan

Esakunea	Desados	Ez ados ez desados	Ados
Nire herrian edo eskualdean izena eman dezakedan nahikoa kirol eta kultura jarduerak daude.	% 47,5	% 30,5	% 22,0
Nire herriko kirol edo kultura jarduerak interesatzen zaizkit.	% 25,4	% 35,6	% 39,0

Iturria: Arabako landa inguruneke gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

Ekainaren 18an gazteekin egindako tailer parte hartzailean jaso zenez, zenbait kuadrillatan, hala nola Arabako Errioxan, instalazio publiko jakin batzuen mantentze lanak egin behar zirela adierazi zuten, hala nola ekipo matxuratuak dituzten gimnasioetan. Halaber, gazte proiektuak garatzeko gune jakin batzuetara sartzea batzuetan zaila zela aipatu zuten.

Bestalde, Gorbeialdeko gazteek udalerrri batzuetan erakundeen eta gazteen arteko aldeak daudela adierazi zuten, komunitate guneen erabilerari buruzko ikuspegian. Gainera, saioan jaso zenez, Trebiñuko konderriko herri batzuetan ez dago topagunerik, hala nola tabernak edo aisialdi guneak.

3. irudia: Gazteentzako guneak

Iturria: Arabako landa inguruneke gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

Inkesten emaitzok hartuta, kuadrilla bakoitzean gazteentzat dauden guneen azterketa egin da, dokumentazioa eta web orriak aztertuta, eta bilerak eta elkarrizketak egin dira gazteria, kultura, kirol eta euskara teknikariek. Helburua kuadrilla bakoitzean dauden guneen errealitatea eta gazteentzako eskaintza ezagutzea eta aztertzea izan da. Jarraian, eskualde bakoitzean bildutako gazte guneen laburpena ikus daiteke:

8. taula: Gorbeialdeko guneak

GORBEIALDEA	Espazioa	Norentzat
Arratzua-Ubarrundia	Gaztelekua	12-18 urte
Aramaio	Gaztetxokoa (12-16 urte) Gaztetxe autogestionatua (gaur egun ez du jarduerarik) (Aramaioko Gazte-Asanblada)	12-30 urte
Zuia	Gaztelekua KOKUKeko profesionalekin (12-18) Gaztetxea (18-30) (Zuiako Gazte Asanblada)	12-30 urte
Zigoitia	Gaztelekua	12-17 urte
Legutio	Gaztegunea (12-17) (Gaur egun ez du jarduerarik) Gaztetxea (18-30) (Legutioko Gazte Asanblada)	12-30 urte

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariek (2024/2025) Geuk egina

9. taula: Aiaraldeko guneak

AIARALDEA	Espazioa	Norentzat
Laudio	Gaztelekua (12-16) Gaztetxe autogestionatua (Suberri Gazte Antolakundea/Aretako Gazte Asanblada) Aiaraldea Ekintzen Faktoria (Kooperatiba, gazteentzako programazioa duena)	12-30 urte
Artziniega	Gaztelekua	10-18 urte
Aiara	Gaztelekua	12-16 urte
Amurrio	Gaztelekua (12-16) Gaztetxea (Amurrioko Gazte Asanblada)	12-30 urte

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariek (2024/2025) Geuk egina

10. taula: Añanako guneak

AÑANA	Espazioa	Norentzat
Gaubea	Gaztetxe autogestionatua Liburutegia (zinema, kultur jarduerak)	14-30 urte
Erriberabeitia (Ribabellosa)	Gaztekluba (orain belaunaldi askotakoa), gazteentzako jarduerak 2 astean behin	12-18 urte
Berantevilla	Udal lokala (bi koadrilek erabiltzen dute)	14-24 urte
Iruña Oka (Langraiz)	Gaztelekua	18 urtera arte
Añana, Armiñon, Lantaron, Zanbrana	Adin guztietarako zentro soziokulturalak	Edonorentzat
Espejo	Gazteen eraikina birgaitzen ari dira (lehenko Gurutze Gorria)	-

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariek (2024/2025) Geuk egina

11. taula: Arabako Lautadako guneak

ARABAKO LAUTADA	Espazioa	Norentzat
Agurain	Gaztelekua (10-18 urte) Gaztetxea (Latsarri Gazte Asanblada)	12-30 urteko gazteak
Burgelu	Gaztelekua (10-18 urte)	10-18 urteko gazteak
Asparrena	Gaztelekua (12-18 urte) Gaztetxea (Urkamendi Gazte Asanblada)	12-30 urteko gazteak
Dulantzi Dulantzi	Gaztetxiki/Gaztelekua (10-17 urte)	10-17 urteko gazteak

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariek (2024/2025) Geuk egina

12. taula: Arabako Mendialdeko guneak

MENDIALDEA	Espazioa	Norentzat
Arraia-Maeztu	Ludoteka / Zentro soziokulturala	Edonorentzat
Bernedo	Udal aretoa (askotariko erabilera)	Edonorentzat
Kanpezu	Gaztelekua (12-17) Coworking gunea	Edonorentzat
Lagran	Erabilera anitzeko gunea	Edonorentzat
Urizaharra	Kiroldegia/erabilera anitzeko gela	Edonorentzat

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariek (2024/2025) Geuk egina

13. taula: Arabako Errioxako guneak

ARABAKO ERRIOXA	Espazioa	Norentzat
Laguardia	Etxola autogestionatua (Biasteri Gazte Asanblada)	Gazteak 18–30 urte
Laguardia	Gazte zentroa lankidetzan elkarteekin	Gazteak 12–30 urte
Elciego	Udal gimnasioa (Landalan gazte elkarteak)	Edonorentzat

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariek (2024/2025) Geuk egina

14. taula: Trebiñuko Konderriko guneak

TREBIÑUKO KONDERRIA	Espazioa	Norentzat
Trebiñu	Balio anitzeko zentroa (gimnasioa eta ekitaldi aretoa)	Gazteak 14–30 urte
Konderriko hainbat herrigune	Udal zentro sozialak (erabilera anitzeko gelak)	Gazteak 14–30 urte
Trebiñu	“Txamizo” (lagatako lokal pribatua)	Gazteak 16–30 urte

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariek (2024/2025) Geuk egina

Hala ere, egia da landa lanean egiaztatu dela herri askotan gazteek gune orokorrak erabiltzen dituztela, hala nola zentro sozialak edo elkarteak, haien erabilera eskusiboki ez direnak. Halaber, gazte batzuek gune autogestionatuak edo pribatuak erabiltzen dituzte, udal eremutik kanpokoak, eta horregatik agian ez dira azterketa honetan sartu.

"Nire herrian taberna bat eta elkarte bat daude, han koadrilarekin afariak egiten ditugu, eta guk, gazteak izateagatik, kuota murriztua ordaintzen dugu erabiltzeagatik, baina elkartzeko dugun leku bakarra da". Elkarrizketatutako gaztea

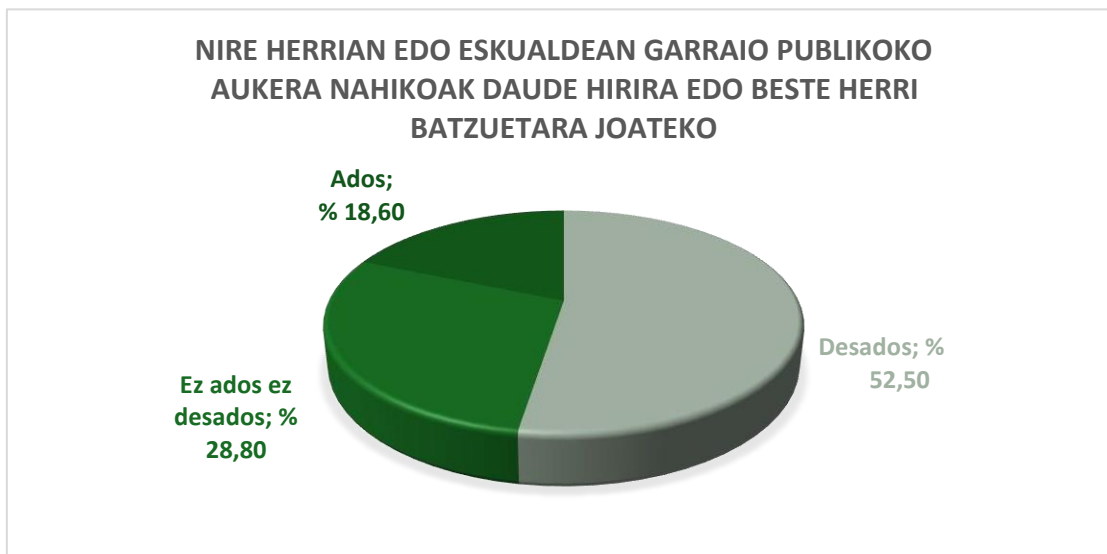
"Nagusien koadrila bati "txamizo" etxola bat uzten diete, baina guk ezin dugu erabili eta arratsaldero kalean egon behar gara" Tailerrean parte hartu duen gaztea

"Zorionez, Gaztetxea dugu, ekintza asko antola ditzakegu eta gazteak herrian gera gaitezen sustatu" Elkarrizketatutako gaztea

2. Garraioa

Garraioa da gazteen beste kezka nagusietako bat herrietan. Landa lanean jaso denez, gehienek hirira edo beste udalerrri batzuetara joan behar dute ikastera, lan egitera eta baita aisialdiaz gozatzera ere. Askotan, garraio publikoaren maiztasuna mugatua da, eta, ondorioz, autoa ia ezinbesteko baliabidea da. Jarraian, gai horri buruzko inkesten emaitzak aurkeztuko dira:

1. grafikoa: Garraio aukerak

Iturria: Arabako landa inguruneke gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

"Nire eremu geografikoan garraio publikoa oso txarra da. Autoa beti erabili behar dugu lanera edo hirira joateko".

"Herrian gidabaimenik ez baduzu ezin zara mugitu, eta nire herritik gertuen dagoen autoeskola ordubetera dago. Gidabaimena ateratzeko bidaiatu egin behar duzu, denbora galtzen dugu, eta dirua."

"Garraio publikoak maiztasun handiagoa edukitzea nahiko nuke."

Iturria: Arabako landa inguruneke gazteei egindako inkestak (2024/2025)

Landa lanean jasotakoa kontrastatzeko, kuadrilla bakoitzean eskuragarri dagoen garraio publikoa aztertu da, inguruko herrietara eta hirira joateko aukerak ezagutzeko.²

² Berdez azpimarratutako herriak dira autobusen maiztasunik txikiena dutenak (hau da, ez dute ordutegi guztietan) edo haietatik eskariaren arabera baino ez dira igarotzen

15. taula: Garraio publikoa Gorbeialdean

GORBEIALDEA	
Linea (Alavabus)	2 Vitoria-Gasteiz - Luko - Urbina – Goiaín - Legutio - Aramaio
Linea (Alavabus)	3 Aramaio - Arrasate
Linea (Alavabus)	14 Vitoria-Gasteiz - Zaitegi - Murgia - Sarria - Ametzaga - Beluntza - Izarra
Linea (Alavabus)	15 Vitoria-Gasteiz - Zaitegi - Murgia - Ametzaga - Beluntza - Izarra - Lezama - Larrinbe - Amurrio - Luiaondo - Laudio - Areta
Linea (TUVISA)	3 Betoño – Goikolarra - Durana - Gasteiz

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariekkin eta Interneten berrikusitako informazioa (2024/2025) Geuk egina

Ekainaren 18ko tailer parte hartzailean jaso zenez, Gorbeialdeko gazteek adierazi zuten garraio publikoa oso mugatua dela, eta, beraz, gehienak ibilgailu pribatuaren mende daudela.

16. taula: Garraio publikoa Aiaraldean

AIARALDEA	
15. linea (Alavabus)	Vitoria-Gasteiz – Zaitegi – Murgia – Ametzaga – Beluntza – Izarra – Lezama – Larrinbe - Amurrio – Luiaondo – Laudio – Areta
16. linea (Alavabus)	Artziniega – Lanteno – Menagarai – Arespalditza – Murga – Izoria – Amurrio – Laudio – Okondo

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariekkin eta Interneten berrikusitako informazioa (2024/2025) Geuk egina

Aiarako kuadrillaren inguruko tailerrean parte hartu zutenek adierazi zuten Gasteizerako garraio publikoak ez duela maiztasun handirik, eta askok Bilbora joatea aukeratzen dutela, lotura hobea duelako.

17. taula: Garraio publikoa Añanan

AÑANA	
13. linea (Alavabus)	Bóveda – Tobillas – Corro – San Millan de San Zadornil – Gurendes – Uribarri Gaubea – Villanañe – Espejo – Tuesta – Gesaltza Añana – Paul – Pobes – Mandaita – Olabarri – Langraitz – Billoda – Tresponde – Vitoria-Gasteiz
19. linea (Alavabus)	Miranda de Ebro – Rivabellosa – Argantzón – Vitoria-Gasteiz
Renfe	Vitoria-Gasteiz – Langraitz – Argantzón – Manzanos – Miranda de Ebro

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariekkin eta Interneten berrikusitako informazioa (2024/2025) Geuk egina

18. taula: Garraio publikoa Mendialdean

MENDIALDEA	
6. linea (Alavabus)	Lizarra, Zubielki, Zufia, Murieta, Mendilibarri, Ancin, Acedo, Zuñiga, Kanpezu, Antoñana, Aauri, Maeztu, Virgala, Azazeta, Egileta, Ixona, Trokoniz, Andollu, Argandoña, Gasteiz
7. linea (Alavabus)	Lagran - Villaverde – Villafría – Bernedo – Navarrete – Obekuri – Baxauri – Albaina – Argote – Ventas de Armentia - Vitoria-Gasteiz

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariekien eta Interneten berrikusitako informazioa (2024/2025) Geuk egina

19. taula: Garraio publikoa Arabako Lautadan

ARABAKO LAUTADA	
4. linea (Alavabus)	Galarreta – Gordoia – Arriola – Narbaxa – Barria – Axpuru – Larrea – Hermua – Ozeta – Matura – Garaio – Mendixur – Venta del Patio – Argomaniz – Arbulu – Matauku – Ilarratza – Zurbao - Vitoria-Gasteiz
5. linea (Alavabus)	Araia – Zalduondo – Erdoñana – Agurain – Dulantzi – Burgelu – Oreitia – Arkaute - Vitoria-Gasteiz
Renfe	Vitoria-Gasteiz – Dulantzi – Agurain – Araia

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariekien eta Interneten berrikusitako informazioa (2024/2025) Geuk egina

20. taula: Garraio publikoa Arabako Errioxan

ARABAKO ERRIOXA	
8. linea (Alavabus)	Laguardia – Bilar – Kripan – Lantziego – Binasperi – Iekora – Gorrebusto – Labraza – Moreda Araba – Oion - Logroño
9. linea (Alavabus)	Ibilbidea: Vitoria-Gasteiz – Bastida – San Vicente de la Sonsierra – Abalos – Samaniego – Leza – Laguardia – Oion - Logroño
10. linea (Alavabus)	Ibilbidea: Logroño – Casablanca – Laserna – Assa – Laguardia – Paganos – Navaridas – Leza – Samaniego – Abalos – San Vicente de la Sonsierra – Bastida – Haro
11. linea (Alavabus)	Ibilbidea: Logroño – Casablanca – Laserna – Assa – El Campillar – Laguardia – Lapuebla de Labarca – Elciego – Mañueta – Eskuernaga
12. linea (Alavabus)	Ibilbidea: Vitoria-Gasteiz – Berantevilla – Zambrana – Gatzaga Buradon – Briñas – Bastida - Haro

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariekien eta Interneten berrikusitako informazioa (2024/2025) Geuk egina

Ekainean egindako tailerrean egiaztatu zenez, Arabako Errioxako gazteek kulturalki Arabarekin lotura dutela sentitzen duten arren, haientzat Gasteizetikiko loturak ez dira nahikoak autobusen maiztasun baxuagatik. Gertutasunagatik, Errioxarekin edo Burgosekin ere harreman handia zutela partekatu zuten.

21. taula: Garraio publikoa Trebiñuko Konderrian

TREBIÑUKO KONDERRIKO MUGA	
Lineak: 16,17,20,21 (Alavabus) Udan baino ez	Trebiñu ekialdea, Trebiñu mendebaldea, Urizaharra-Trebiñu, Bernedo - Trebiñu
7. linea (Alavabus)	Lagran – Villaverde – Villafria – Bernedo – Navarrete – Obekuri – Baxauri – Albaina – Argote – Armentia bentak - Vitoria-Gasteiz

Iturria: Bilerak kuadrilletako teknikariek eta Interneten berrikusitako informazioa (2024/2025) Geuk egina

Trebiñuko Konderriaren kasuan, tailerlean parte hartu zuten gazteek edozein joan-etorritarako autoa behar dutela adierazi zuten.

Garraio aukera horiez gain, kuadrilla askok **taxi zerbitzu pribatuak edo eskualde garraioa dute**. Zerbitzu horiek aurreko linea erregularretako geltokietara hurbiltzeko nahiz gune bakoitzeko herriguneetatik/herriguneetara iristeko balio dute.

3. Parte hartzea

Gazteen parte-hartzea funtsezkoa da beren inguruneari eragiten dioten erabakietan eragina izan dezaten eta komunitatearen parte direla senti dezaten. Kultura, kirol, gizarte edo politika jardueretan parte hartzeak haien interesak eta beharrak islatzeaz gain, trebetasunak garatzen eta kide izatearen zentzua indartzen ere laguntzen du.

Jarraian, landa lanean Arabako landa ingurunean gazteen parte hartzeari lotuta lortutakoa jasotzen da:

22. taula: Gazteen parte hartzea

Parte hartu al duzu zure herriko gazte ekimenen batean azken urtean?			
Bai	% 62,5	Gazte elkarteak (jai batzordeak, ekitaldien antolaketa, gazte asanbladak...)	% 45
		Udal erabakietan parte hartzea (kontseiluak, bilerak, eta abar)	% 17,2
		Foro parte hartzaileak	% 3,4
		Kirol jarduerak	% 17,2
		Boluntariotza	% 13,6
		Beste batzuk	% 3,44
		Guztira	% 100
Ez	% 37,5	Informazio falta	% 21,7
		Denbora falta	% 26
		Ez dago interesatzen zaidan jarduerarik	% 21,7
		Ez naiz ordezkatua sentitzen dauden ekimenetan	% 30,4
Guztira	% 100	Guztira	% 100

Iturria: Arabako landa inguruneko gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

Landa lanean egindako elkarrizketetan eta ekainean egindako tailerrean, gazteek beren herrietako bizitzan duten parte hartzea eta beren komunitateetan zuzenean inplikatzeko aukera ematen dieten ekimenak aztertu ziren. Eztabaida, neurri handi batean, aisialdiaren, kulturaren eta kirolaren inguruan izan zen.

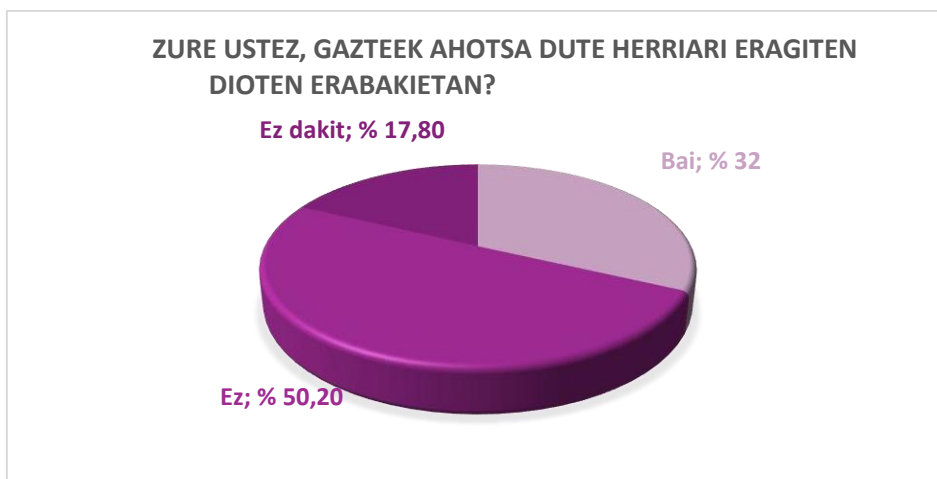
Tailerrean parte hartu zuten Aiaraldeko bi pertsonak doako aisialdirako aukerarik ez dagoela azpimarratu zuten, eta gazte asanbladak aktiboak diren arren, beren jarduerak martxan jartzea zailtzen duten oztopo administratiboak aurre egin behar izaten dietela nabarmendu zuten.

Bestalde, tailerrean parte hartu zuten Arabako Mendialdeko gazteek gazte askok beren ingurunearekin duten konpromiso sendoa azpimarratu zuten, kirol ekitaldiak, jaialdiak edo "Gazte Egunak" antolatuz. Gainera, herrian kirola egiteak – haren kasuan, "Herri Kirolak" edo futbol taldea - funtsezko zeregina betetzen duela adierazi zuten, talde bat ematen baitie, aisialdirako bestelako proposamen bat, eta herriaren bizitzari lotuago egoten laguntzen diela.

Hala ere, tabernetara joateko ohitura oso handia dagoela ere aipatu zen, eta eguneroko bizitzan alkohol asko kontsumitzen dela. Esan zutenez, errealitate hori Gorbeialdean ere errepikatzen da.

Bestalde, tailerrean parte hartu zuten gazteek adierazi zuten, oro har, gazteek beren ingurune naturalarekiko eta naturarekiko atxikimendu handirik ez dutela.

2. grafikoa: Gazteen parte hartzea herrian

Iturria: Arabako landa inguruneke gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

"Nik uste dut gazteok batez ere jaietako txosnetan sentitzen garela ordezkatuta, hor lan handia egiten dugulako. Horrelako ekimenetan parte hartzea oso handia da."
 Elkarrizketatutako gaztea

"Nire herrian udan baino ez dira gauzak egiten, baina urtearen gainerakoan ez dago ezer".
 Elkarrizketatutako gaztea

"Herrietara bizitzera etortzen den jendeak ulertu behar du herri bat komunitate bat dela, ez hiri bat, eta lagundu egin behar dela gauzak atera daitezen, auzolanak egin behar direla, gauzak antolatu... Auzolanen ondoren beti egiten da bazkariren bat eta horrek asko batzen du jendea" Elkarrizketatutako gaztea

"Begizta bat dela uste dut, gauzak antolatzen dira eta jendea ez da joaten, orduan antolatzeari uzten diote. Edozerk funtziona dezan, ezinbestekoa da jendearen parte hartzea. Adibidez, aurten ondoko herrian ez dute txosnarik jarriko jaietan, inork ez duelako egin nahi"
 Tailerrean parte hartu duen gaztea

4. Etxebizitza

2025eko martxotik irailera bitartean egindako landa lanean egiaztatu da etxebizitza dela landa inguruneko gazteen **kezka nagusia**, eta, horrenbestez, diagnostiko **honen ardatz nagusia**.

Inkestetan, elkarrizketa pertsonalizatuetan eta tailerrean, parte hartzaile guztiek etxebizitza izatea ezinbesteko baldintza dela adierazi zuten herrian bizi ahal izateko.

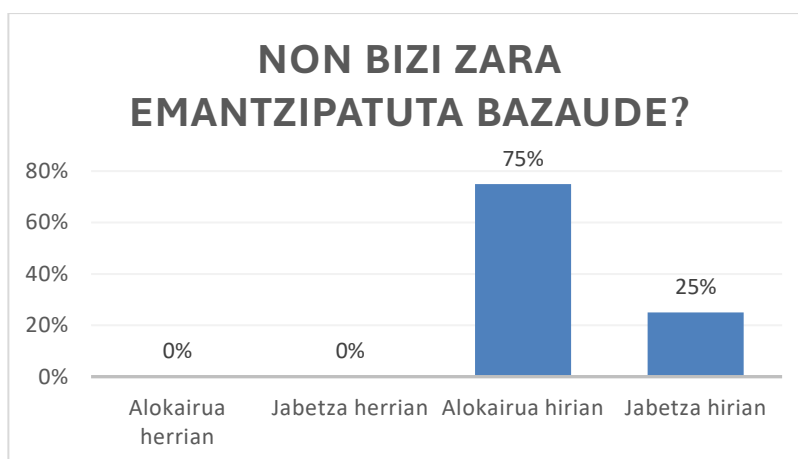
Ilido beretik, jarraian, etxebizitzari buruzko landa lanaren aurkikuntza nagusiak aurkeztuko dira:

23. taula: Gazteen emantzipazioa

	Emantzipatua	Emantzipatu gabea
Gaur egun emantzipatuta zaude?	% 24	% 76

Iturria: Arabako landa inguruneko gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

3. grafikoa: Etxebizitza eta emantzipazioa

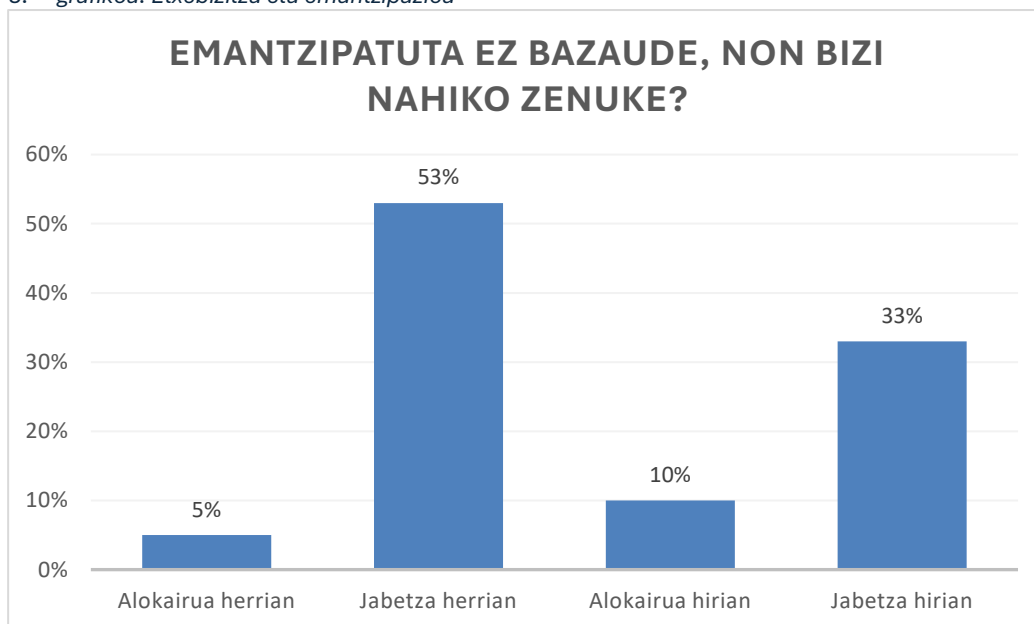
Iturria: Arabako landa inguruneko gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

Ekaineko tailer parte hartzailean komentatu zen kuadrilletan ia ez dagoela etxebizitza merkearen eskaintzarik eta prezioak oso altuak direla, herri handien eta txikien arteko alde nabarmenekin. Halaber, eskualde batzuen barruan erosketa mailan alde handiak daudela adierazi zen, eta horrek herri batzuk leku "elitista" bihur ditzakeela.

Arabako Mendialdean, adibidez, alokairu sozialeko pisuak eraiki diren arren, urte batzuetarako baino ezin direla bertan bizi azaldu zuten; eta baldintzak betetzeari uzten badiote, alde egin beharko lukete, eta han bizitzeko aukerarik gabe geratuko liriateke.

Gainera, etxebizitza politika askok alokairua ardatz dutela adierazi zuten, baina herrietan ez dagoela hainbeste alokairu kultura, ez baitago aukera nahikorik.

5. grafikoa: Etxebizitza eta emantzipazioa

Iturria: Arabako landa inguruneke gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

Emaitzen arabera, gazte gehienek beren herrietan bizi nahi dutela adierazten dute; hala ere, etxebizitza eskuratzeko gaur egun dituzten zailtasunek hirira edo beste hiri ingurune batzuetara joatera bultzatzen dituzte.

24. taula: Etxebizitza eskaintza herrietan

Zure herrian etxebizitza eskaintza zabala dagoela uste duzu?	Bai	Ez	Ez dakit	Guztira
	% 9,5	% 76,2	% 14,2	% 100

Iturria: Arabako landa inguruneke gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

"Ez dago eskaintzarik. Etxebizitza libre bakarrak 24 ordutan saltzen dira, eta prezioak oso garestiak dira herriak izateko" Elkarriketatutako gaztea

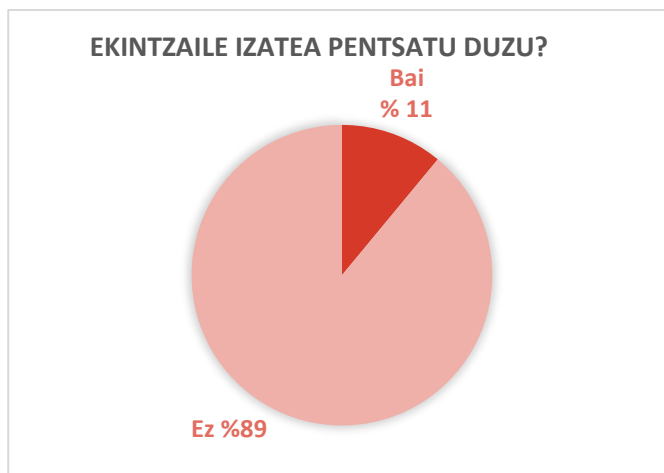
"Gaur egun oso zaila da nire lurraldean etxebizitza bat eskuratzea." Elkarriketatutako gaztea

"Interes handia dago emantzipatzeko, baina ez dago ezer alokatzeko edo arrazoizko prezioan erosteko." Tailerrean parte hartu duen gaztea

"Orain etxe aurrefabrikatuak hasi dira bolo-bolo. Merkeagoak dira eta aukeraren bat izan dezakezu" Elkarriketatutako gaztea

"Nire herrian "babes ofizialeko" etxebizitza batzuk birgaitu dituzte, baina oraindik ez ditut izena emateko oinarriak ikusi" Tailerrean parte hartu duen gaztea

6. grafikoa: Gazteen ekintzailletza

Iturria: Arabako landa inguruneke gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

"Dantza eta antzerkiaren artea herri/hirietara eraman nahiko nuke, obren bitartez edo etxeetako txikienentzako eta zaharrenentzako tailerren/ikastaroen bidez" Elkarrizketatutako gaztea

"Min kronikoari buruzko proiektu psikologiko bat" Elkarrizketatutako gaztea

"Diseinuarekin edo antzeko zerbaitekin zerikusia duen kooperatiba bat, ez dakit, ideia burutik pasatu zait, besterik ez" Elkarrizketatutako gaztea

Landa lanean gazteria, kultura, euskara edo kirol teknikariek parte hartu zuten, bai eta kuadrilla guztietako LGEko teknikariek ere. Landa garapeneko eragile horiek funtsezkoak izan dira kuadrilla bakoitzak dituen erronkak identifikatzeko, eta herrietan egin diren enpleguaren, ekintzailtzaren eta landa garapeneko proiektuen inguruko errealitatea ezagutzeko.

Ildo horretan, LGEko teknikari batzuen arabera, gazteei laguntza ekonomikoa emateaz aparte, beren ideiak aurrera ateratzeko prozesuan lagundu behar zaie. Azaldu zuten bezala, askotan gazteek badakite zer egin nahi duten, baina ez nondik hasi, nori esan edo zer urrats eman.

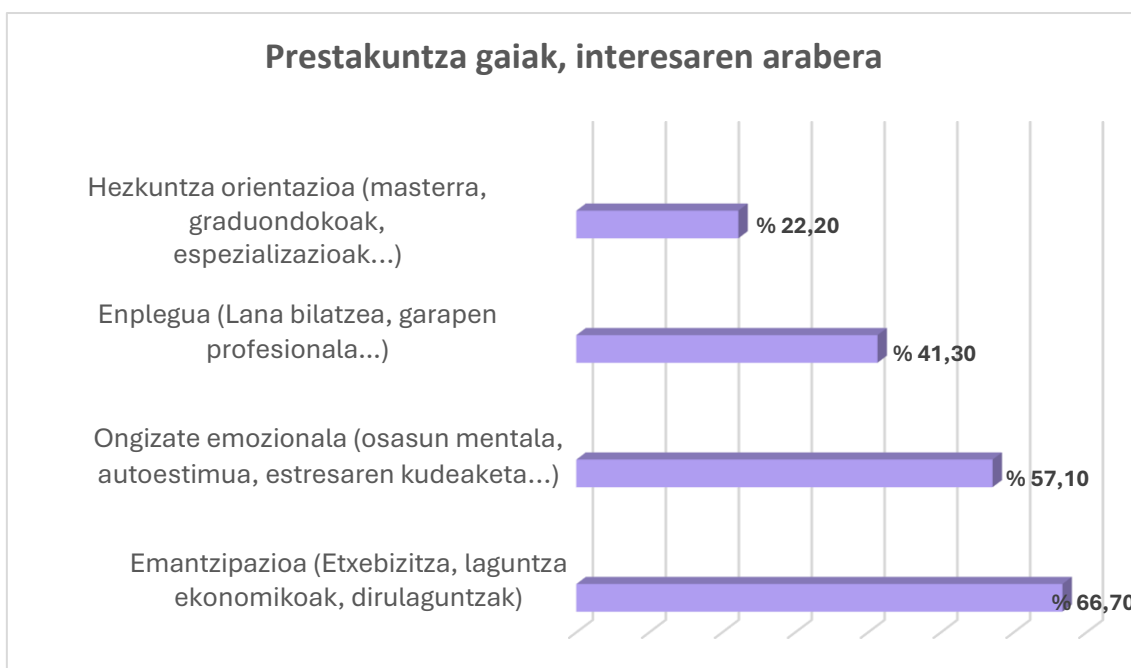
Haienezat, garrantzitsuena ez da proiektu kopurua, baizik eta proiektu horiek egokiak izatea eta jarraipena izatea: *"Beti hobe da emaitza gutxi baina egokiak lortzea, azkenean ondorio eraginkorrak eragiten dituelako."* (Izki LGEko teknikaria).

7. Emantzipaziorako prestakuntza

Emantzipaziora bideratutako prestakuntza Lurrikara proiektuaren ardatz nagusia eta helmuga estrategikoa da, epe luzerako. Emantzipaziorako prestakuntzaren bidez, gazteen gaitasunak indartu nahi dira, eta behar dituzten baliabideak eman nahi zaizkie beren herrietan gera daitezen, errotu daitezen eta Arabako landa ingurunea garatzen lagun dezaten.

Hona hemen eremu horretan egindako landa lanetik lortutako emaitza nagusiak:

7. grafikoa: Prestakuntza gaietikiko interesa

Iturria: Arabako landa inguruneke gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

Ekainean gazteekin egindako tailerlean ikusi zenez, prestazioei buruzko desinformazio handia egon arren (langabezia, errenta aitortpena), gaiari buruzko hitzaldiak ematen direnean ere oso jende gutxi joaten da.

Ildo horretan, kulturako edo gazteriako teknikariek egindako elkarrizketetan edo bileretan jaso denez, parte-hartze baxua dago ekitaldi komunitarioetan, oro har.

26. taula: Emantzipazioarako informazioa

Galdera	Bai	Ez	Guztira
Zure ustez, erakundeek ematen duten informazioa (gobernuari, hezkuntzari, finantzaketari... buruzkoa) eskura duzu eta ulergarria al da?	% 56,2	% 43,7	% 100
Ezagutzen al duzu hauei buruzko informaziorik: etxebizitza, enplegua, prestakuntza, emantzipazioa edo gazteentzako laguntzak?	% 24,4	% 75,6	% 100

Iturria: Arabako landa inguruneke gazteei egindako inkestak (2024/2025) Geuk egina

Saioan zehar, landa inguruko gazteentzat zein formakuntza interesetan sakontzen saiatu ginen. Parte hartu zuten gazteek, ordea, beste mota bateko beharrezanetan jarri zuten arreta, premiazkoagoak eta lehentasunezkoagoak ikusten baitzituzten emantzipatzeko eta beren herrietan errotzeko: gune egokiak, etxebizitza duin eta merkearen eskuragarritasuna, garraioa, aisialdirako aukerak eta oinarrizko zerbitzuak.

Beren hitzetan, gazteek honela adierazi zituzten beren diagnostikoa eta eskaerak:

"Gure egunerokotasunean aurkitzen ditugun oztopo ugarien aurrean, landa inguruneke gazteek antolatzeke beharra ikusten dugu, arlo hauetan aldaketa bat eragiteke behar diren tresnak eskatzeko:

- *Gazteen interesei erantzuten dieten azpiegiturak*
- *Etxebizitza: Duina eta merkea (alokairua eta erosketa)*
- *Garraioa: Kalitatea, loturak, maiztasuna*
- *Aisia: Bestelakoa (tabernetatik kanpo), merkantilizatu gabea, aisialdirako gune gehiago*
- *Oinarrizko zerbitzuak: Medikoa, supermerkatua, informazio eskuragarria*

Baina, horretarako guztion parte-hartzea nahitaezkoa da gune partekatu eta autogestionatuen bidez".

Iturria: 2025eko ekainaren 18an gazteekin egindako tailer parte hartzailea

Ondorioak eta gomendioak

Landa lanean jasotako eskaerek errealitate konplexu bat islatzen dute. Horretan, prestakuntza eraginkorra izateko, ezinbestekoa da premiazkoak diren gabezia horiei modu integralean helduko dieten politikak eta baliabideak

Diagnostiko honek agerian uzten du prestakuntza premiak ezin direla berez helburu gisa ulertu, baizik eta aldaketa zabalago baten parte den tresna gisa. Izan ere, prestakuntza falta baino askoz gehiago, gaur egun gazteak “gainformatuta” daudela ikusi da, beren ingurunean aurkitzen dituzten aukera gehienekin konparatuta.

Mezu argi eta errepikatuenetako bat izan zen gazteek **beren herrietan bizi nahi dutela**. Gazteek herrietatik alde egin nahi dutela onartzen duen iruditeriatik urrun, beren bizi proiektua landa ingurunean izateko eta eraikitzeke borondatea argi eta garbi adierazi zuten. Hala ere, askotan, beren premiei benetan erantzuten ez zaielako alde egiten dute.

Gomendioak

Osagarri gisa, eta **ikuspegi subjektiboago batetik**, urtean zehar Lurrikara proiektuan egindako landa lana eta zuzeneko esperientzia oinarri hartuta, gomendioen zerrenda bat aurkeztuko da.

1. Hainbat erakundek gazteak emantzipatzeko baliabide ugari dituztenez, **sinergia posibleak bilatzea proposatzen da**, foru erakundeekin, udalekin eta Eusko Jaurlaritzarekin batera lan egiteko eta gazteentzako baliabideak optimizatzeko.
2. Urtean zehar hedapen zabala lortu da sare sozialetan, gazteek beren herrietan dituzten proiektu eta esperientzien edukia partekatuz. Horregatik, gomendatzen da Instagram erabiltzen jarraitzea **parte hartze digitala tresna komunitario gisa integratzeko** eta laguntzei, prestakuntzari, enpleguari, etxebizitzari eta parte hartzeari buruzko informazioa formatu erakargarri eta eskuragarri batean emateko. Datu gisa, azken 3 hilabeteetan, uztailetik urrira, 45.658 bistaratze eta 136 elkarrekintza lortu dira, eta horrek erakusten du plataforma egokia dela lanari, bekei, lehiaketei, etxebizitza baliabideei eta abarri buruzko informazioa emateko eta elkarri eragiteko. Beharrezkoa da tresna hori ustiatzea eta administrazioek gai horien inguruan dituzten baliabideen berri ematen jarraitzea.

3. Herrietan dagoen aniztasuna eta askotariko errealitatea kontuan hartuta, proiektua testuinguru guztietara egokitzea proposatzen da, gazteengana iristeko, jatorria edozein dela ere. Ildo horretan, kuadrilla bakoitzeko **gazteentzako baliabideen gida bat egitea** iradokitzen da, hainbat hizkuntzatan eta pertsona migratuei egokituta.

Lurrikara ekimenaren balioaren oinarria Arabako herrietan gazteek dituzten benetako beharrak entzuteko, identifikatzeko eta erantzuteko duen gaitasuna da. Ildo horretan, diagnostiko honek errealitatera hurbiltzea bilatu du, gertuko begirada batetik, Arabako landa inguruneke gazteen ahotsak eta esperientziak bilduz.

Horrekin, egungo egoera deskribatzeaz gain, proposamen berrietarako bidea zabaldu nahi da, haien interes eta itxaropenekin modu eraginkorrean bat egin dezaten. Etorkizuneko erronka da eskari horiek politika, programa eta baliabide bihurtzea, gazteek beren herrietan geratu, baldintza duinetan emantzipatu eta komunitateen garapenean aktiboki parte har dezaten.

Bibliografia

- Camarero, L., Cruz, F., González, M., del Pino, J., Oliva, J., & Sampedro, R. (2009). *La Población Rural en España*. Colección estudios sociales.
- Duarte, K. (2013). *Acción Comunitaria con Jóvenes: Desafíos Generacionales*. Última decada.
- Eguren, I. R. (2010). *Teoría de cambio. Un enfoque de pensamiento-acción para navegar en la complejidad de los procesos de cambio social*. PNUD e Instituto Humanista de Cooperación al Desarrollo (HIVOS).
- Gazteen Euskal Behatokia. (2024). Investigaciones y publicaciones:
https://www.gazteukera.euskadi.eus/investigaciones-publicaciones/webgaz00-ovjmenu3/es/helbidetik_eskuratua
- Gazteen Euskal Behatokia. (2024). *Aurrera Begira 2024*. Eusko Jaurlaritza.
- Jaraba, J. (2020). *La participación comunitaria de la población joven*.
- Lasa, J. A. (2011). *Dos métodos de evaluación: Criterios y Teoría del Programa*. Madrid: CEU Ediciones.
- Pizzi, A., Pecourt, J., & Rius-Ulldemolins, J. (2023). *De la "brecha digital" al control de internet: Usos, actitudes y participación digital en España*. Revista Española de Sociología.

Eranskinak

- I. eranskina: Tailer parte hartzailearen akta, 2025
- II. eranskina: Baliabideen katalogoa, 2025
- III. eranskina: Eragileen direktorioa, 2025
- IV. eranskina: Inkesten gidoia, 2025
- V. eranskina: Elkarrizketen gidoia, 2025

